

IP.7121.72.2020

Zatwierdzenie Nr 72/20

Na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 110 ze zm.) oraz § 3 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzeniem (Dz. U. z 2017 r. poz. 784)

zatwierdzam

w całości zmianę czasowej organizacji ruchu na drogach gminnych: nr 100245 D (ul. Mikołaja Gomółki), nr 100334 D (ul. Polna) oraz nr 100294 D (ul. Merkurego) w m. Głogów, w związku z budową sieci wodociągowej dz. nr 467/2, 539/12, 573/2, obręb 0005 Kościuszki, **bez uwag**.

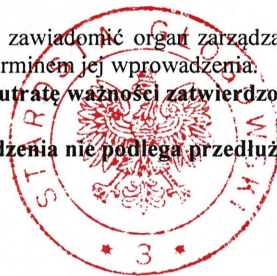
Zatwierdzoną czasową organizację ruchu należy wprowadzić w terminie do dnia 31.12.2020 r.

Wprowadzone do przedmiotowej organizacji znaki drogowe powinny spełniać wytyczne rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz.U. z 2003 r. Nr 220 poz. 2181 z późn. zm.).

Przed zmianą organizacji ruchu należy zawiadomić organ zarządzający ruchem, zarządcę drogi oraz właściwego Komendanta Policji na co najmniej 7 dni przed terminem jej wprowadzenia.

Brak w/w zawiadomienia spowoduje utratę ważności zatwierdzonej organizacji ruchu na podstawie § 12 ust. 4 wyżej cytowanego rozporządzenia.

Termin ważności niniejszego zatwierdzenia nie podlega przedłużeniu.

z up. STAROSTY

Marcin Korpok
inspektor
w Wydziale Infrastruktury Powiatu

Otrzymują:

1. Blicharski Arkadiusz
2. IP aa

Informujemy, że:

- Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Starosta Głogowski z siedzibą w Starostwie Powiatowym w Głogowie przy ulicy Generała Władysława Sikorskiego 21;
- Inspektorem Ochrony Danych Osobowych jest Tomasz Wadas, wykonujący swoje obowiązki w Starostwie Powiatowym w Głogowie przy ulicy Generała Władysława Sikorskiego 21, telefon kontaktowy: 509 737 586;
- Pani /Pana dane osobowe będą przetwarzane tylko i wyłącznie w celach załatwienia wniosku złożonego do organu administracji publicznej w tym prowadzenia postępowania administracyjnego;
- podstawą prawną przetwarzania – dotyczących Pani/Pana – danych osobowych będą akty prawne na podstawie, których będzie załatwiany złożony wniosek lub akty prawne na podstawie, których będzie prowadzone postępowanie administracyjne;
- okres przechowywania Pani/Pana danych osobowych wynika z Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych z dnia 18 stycznia 2011 r.;
- w przypadku prowadzenia postępowania administracyjnego odbiorcą Pani/Pana danych osobowych mogą być: strony postępowania oraz ich pełnomocnicy – w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
- posiada Pani/Pan prawo żądania od Administratora, dostępu do danych osobowych oraz prawo ich sprostowania w zakresie dopuszczonym przepisami prawa;
- ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
- podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym (przy prowadzeniu postępowania administracyjnego), w przypadku niepodania danych nie będzie możliwe rozpatrzenie wniosku i przeprowadzenie postępowania administracyjnego;
- Pani/Pana dane osobowe nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu.

PROJEKT TECHNICZNY

Organizacja ruchu tymczasowej na czas prowadzenia robót w pasie dróg gminnych przy ul. Mikołaja Gomółki i ul. Polnej w m. Głogów w związku z budową sieci wodociągowej dz. nr 467/2, 539/12, 573/2, obr. V „Kościuszki”

Zawartość teczki:

1. Uzgodnienia
2. Opis techniczny
3. Plan orientacyjny
4. Plan sytuacyjny wraz z oznakowaniem istniejącym i projektowanym (rys.1-4)

Projektował:

Aleksander Białkowski

Głogów; czerwiec 2020r.

STAROSTA
GŁOGOWSKI
(6)

ZAŁĄCZNIK DO PISMA

nr *IP.7121.42.2020*
z dnia *30.07.2020r.*

z up. STAROSTY

Marcin Korpok
Inspektor
w Wydziale Infrastruktury Powiatu

Głogów, dnia 08 kwietnia 2020 r.

WIM.DD.7234.6.45.2020

DECYZJA

Na podstawie art. 39 ust. 3, 3 a, ust. 4, ust. 5 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. 2018 poz. 2068, ze zm.), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. 2020 poz. 256, ze zm.), upoważnienia Prezydenta Miasta Głogowa z dnia 15 marca 2018 r. do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej będących w kompetencji Działu Dróg, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19 marca 2020 r. złożonego przez Panią Jolantę Kaczmarek, działającą na mocy pełnomocnictwa z dnia 28 lutego 2020 r.

postanawiam

wydać zezwolenie dla

**Przedsiębiorstwa Wodociągów
i Kanalizacji Sp. z o.o.
ul. Łąkowa 52
67-200 Głogów**

na lokalizację sieci wodociągowej w działkach oznaczonych nr geod. 467/2, 539/12, 573/2, obręb V „Kościuszki”, przy zachowaniu następujących warunków:

1. Zobowiązuje się wnioskodawcę (wykonawcę), przed przystąpieniem do robót w pasie drogowym do wystąpienia do Działu Dróg z wnioskiem o wydanie decyzji na prowadzenie robót w pasie drogowym oraz decyzji umieszczenia w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego i ustalenie za powyższe opłaty pod rygorem zastosowania art.162 Kpa.
2. Gmina Miejska Głogów nie ponosi odpowiedzialności za kolizje z obcymi urządzeniami znajdującymi się w pasie drogowym. Lokalizacje tych urządzeń należy uzgodnić z ich właścicielami.
3. Prace w poboczach dróg należy wykonać metoda wykopu otwartego. Natomiast projektowane przejścia poprzeczne infrastrukturą techniczną pod drogami i zjazdami, należy wykonać metodą przewiertu bądź przecisku bez naruszania konstrukcji jezdni. Przejście poprzeczne należy wykonać ze szczególnym uwzględnieniem §140 pkt. 4 i 6 Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Dodatkowo sieć na odcinku przecisku, należy ułożyć w rurze osłonowej.
4. **Przed wejściem w teren należy opracować i uzgodnić projekt odtworzenia nawierzchni. Inwestor zobowiązany jest również do przedstawienia podczas odbioru pasa drogowego protokołu z badań zagęszczenia gruntu w miejscach prowadzonych prac.**
5. Wszelkie naruszone nawierzchnie jezdni i chodników należy odtworzyć i przywrócić do właściwego stanu technicznego z zachowaniem warunków technicznych rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.
6. W trakcie prowadzenia robót, należy umożliwić przejście pieszych oraz zapewnić dojazdy do posesji.
7. Po zakończeniu prac tereny zielone, należy odtworzyć wraz dokonaniem siewu traw oraz odtworzeniem istniejących nasadzeń.
8. Przed wejściem w teren należy wystąpić do Działu Dróg Urzędu Miejskiego z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie prac w pasie drogowym do którego należy dołączyć zatwierdzony przez Starostę Powiatu Głogowskiego, projekt organizacji ruchu na czas prowadzenia robót w myśl. par. 1 ust. 3, pkt. 2, ust. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 czerwca w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego.

9. Lokalizacja przebiegu infrastruktury technicznej (wrysowanej na załączniku graficznym – mapa zasadnicza skala 1:500, będącego integralną częścią niniejszego zezwolenia), przyjmuje się zgodnie z projektem.
10. Niniejsze zezwolenie jest równoznaczne z prawem do dysponowania terenem na cele budowlane (dotyczy wyłącznie uzyskania pozwolenia na budowę lub zgłoszenia przedmiotowej trasy).
11. Niniejsza decyzja jest ważna na okres 2 lat od daty jej wydania i traci swą ważność w przypadku niedotrzymania podanych warunków oraz jeżeli w tym okresie infrastruktura techniczna nie zostanie przebudowana.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 107 §4 Kpa odpuszczam się od uzasadnienia decyzji, gdyż uwzględnia ona w całości żądania wnioskodawcy.

POUCZENIE

1. Od niniejszej decyzji stronie służy odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Legnicy za pośrednictwem Prezydenta Miasta Głogowa w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia Prezydentowi Miasta Głogowa oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.
2. Zgodnie z art. 39 ust. 3a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych inwestor przed rozpoczęciem robót budowlanych zobowiązany jest do:
  - uzyskania w zależności od wymogów Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane pozwolenia na budowę, zgłoszenia budowy albo zgłoszenia wykonania robót budowlanych,
  - uzgodnienia z zarządcą drogi przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, projektu budowlanego obiektu lub urządzenia, o którym mowa w przedmiotowym wniosku,
  - uzyskania zezwolenia zarządcy drogi na zajęcie pasa drogowego, dotyczącego prowadzenia robót w pasie drogowym lub umieszczanie w nim obiektu lub urządzenia.
3. Niniejsza decyzja nie jest pozwoleniem na budowę w myśl art. 28 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane
4. Przystąpienie do robót bez wymaganego zezwolenia, skutkuje nałożeniem ustawowych kar pieniężnych zgodnie z art. 40 ust. 12 ustawy z dnia 21.03.1985 r. o drogach publicznych

Nie pobrano opłaty skarbowej zgodnie z częścią III ust. 44 pkt. 2 kolumna 4 pkt. 9 załącznika ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej.

Informacja:

Zgodnie z art. 40 pkt. 3 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych administrator ma prawo do naliczania opłaty za zajęcie terenu stanowiący pas drogowy. Wniosek o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego należy złożyć zarządcy drogi, z co najmniej 14-to dniowym wyprzedzeniem. Wniosek powinien zawierać nazwę jednostki, cel, lokalizację, powierzchnię oraz planowany okres zajęcia odcinka pasa drogowego. Do wniosku należy dołączyć plan sytuacyjny odcinka pasa drogowego z podaniem jego wymiarów. Przed przystąpieniem do robót wniosek ten należy uzupełnić o projekt zabezpieczenia miejsca robót, projekt organizacji ruchu drogowego w rejonie robót (w przypadku planowanych zmian i ograniczenia ruchu) oraz harmonogram robót (w przypadku prowadzenia robót etapowo).

Z up. Prezydenta Miasta Głogowa
KIEROWNIK
DZIAŁU DRÓG
Elżbieta Breitkopf

Załączniki:

1. Plan zagospodarowania terenu (mapa zasadnicza skala 1:500) szt.1

Otrzymują:

2. Adresat
3. A/a

WliD.DD./Paweł Koch,
tel.: (76) 72 65 428

OPIS TECHNICZNY

Organizacja ruchu tymczasowej na czas prowadzenia robót w pasie dróg gminnych przy ul. Mikołaja Gomółki i ul. Polnej w m.Głogów w związku z budową sieci wodociągowej dz. nr 467/2, 539/12, 573/2, obr. V „Kościuszki”

1. Podstawa opracowania.

Podstawę opracowania niniejszego projektu stanowią:

- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 27 lipca 1999r. (Dz.U. Nr 66 poz. 748),
- Prawo o ruchu drogowym (Ustawa z dnia 19 sierpnia 1997r. z późniejszymi zmianami),
- Instrukcja o znakach drogowych pionowych (Zał. Nr 1 i 2 do Zarządzenia MTiGM z dnia 3 marca 1994r. poz. 20),
- Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002r. (Dz. U. Nr 170 z 2002r. poz. 1393),
- Dziennik Ustaw – załącznik do n-ru 220, poz.2181 z dnia 23.12.2003r. – Szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach,
- wizja lokalna w terenie i inwentaryzacja istniejącego oznakowania.

2. Cel opracowania.

Celem opracowania jest określenie sposobu oznakowania miejsca robót prowadzonych w pasie dróg gminnych przy ul. M.Gomółki i ul. Polnej w miejscowości Głogów, związanych z budową sieci wodociągowej.

Niniejsze opracowanie ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa osób wykonujących prace, uczestników ruchu, usprawnienie działań wykonawcy oraz sprawne i bezpieczne wykonanie robót.

3. DANE OGÓLNE ODCINKA DROGI I CHARAKTERYSTYKA RUCHU.

Odcinki objęte opracowaniem znajdują się w ciągu dróg gminnych przy ul. M.Gomółki i ul. Polnej w m.Głogów. Przekrój nawierzchni odcinków

dróg – uliczny. Odcinki przedmiotowych dróg znajdują się w terenie zabudowanym. Na drogach obowiązuje ograniczenie prędkości do 50km/h.

Na przedmiotowych odcinkach dróg ruch samochodów odbywa się umiarkowany. Po obu stronach drogi odbywa się chodnikami o szer. 3,0m i 2,5m i 2,0m ruch pieszych.

OPIS WYSTĘPUJĄCYCH ZAGROŻEŃ I UTRUDNIEŃ

W trakcie realizacji planowanego przedsięwzięcia utrudnienia i zagrożenia wynikają z konieczności wprowadzenia zmiany organizacji ruchu poprzez ustawienie komór roboczych na połowie szerokości chodnika przy ul.

M.Gomółki oraz na terenach zielonych zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie chodników i krawędzi jezdni.

Ponadto roboty drogowe stawiają ciągłe ograniczenia w ruchu pieszych.

Specyfika robót wymusza prowadzenie robót przy jednoczesnym umożliwieniu dojazdu do posesji.

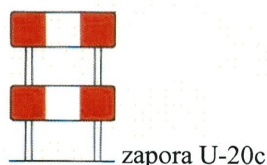
W celu zminimalizowania do minimum zagrożenia dla ruchu wprowadzono jasne i czytelne oznakowanie robót. Zalecono przeszkolenie pracowników i uczulenie ich na fakt, że prowadzenie robót przy bieżącym ruchu jest ciągłym zagrożeniem dla nich jak i dla kierowców korzystających z drogi gminnej i poprzecznych dróg gminnych. Pracownicy muszą zachowywać czujność na przejeżdżające samochody i sami nie mogą stwarzać niebezpiecznych sytuacji mogących skutkować kolizją lub wypadkiem.

W związku z wykonywanymi pracami budowlanymi Wykonawca robót ma obowiązek utrzymać istniejące oznakowanie pionowe do czasu wprowadzenia nowej docelowej organizacji ruchu.

4. SPOSÓB ZABEZPIECZENIA ROBÓT

Roboty wykonywane będą w czterech etapach. W pierwszym etapie komory robocze ustawione będą na terenie zielonym gdzie roboty prowadzone będą wykopem otwarty a urządzenie umieszczone będzie przeciskiem pod jezdnią, do zabezpieczenia robót zastosowano zapory drogowe U-20ab. W drugim

etapie urządzenie technicznie zostanie ułożone przyciskiem pod chodnikiem, komora robocza zostanie ustawiana na terenie zielonym oraz na części chodnika przy ul. M.Gomółki pozostawiając 1,5m dla swobodnego ruchu pieszych. Do wygradzenia robót na chodniku zastosowano zapory U-20c. W trzecim etapie rury wodociągowe zostaną umieszczone przyciskiem pod jezdnią ul. M.Gomółki jedna komora robocza pozostanie na chodniku jak w etapie drugim natomiast druga komora w terenie zielonym przy skrzyżowaniu ul. Gomółki z ul. Polną. W czwartym etapie roboty również prowadzone będą metodą przeciska sterowanego, pozostanie kamora robocza zlokalizowana na wyżej omawianym skrzyżowaniu zabezpieczona zaporami drogowymi U20a,b natomiast kolejna zostanie umieszczona w terenie zielonym przy ul. Polnej za chodnikiem gdzie prowadzone będą roboty wykopem otwartym. W niniejszym projekcie tymczasowej organizacji ruchu w odległości 50,00m od prowadzonych robót, zostaną ustawione znaki pionowe A-14 „roboty drogowe”. Istniejące oznakowanie dróg gminnych pozostaje bez zmian. Zastosowane zapory drogowe:

zapora U-20c

zapora U-20b

zapora U-20a

5. Termin wprowadzenia zabezpieczenia robót

Zakłada się że powyższe roboty zostaną wykonane w terminie od dnia 15.07.2020r. do dnia 30.07.2020r. Przewiduje się przywrócenie pasa drogowego do stanu poprzedniego oraz przywrócenie stałej organizacji ruchu na dzień 30.07.2020r.

Wykonanie oznakowania.

Dla prawidłowego wykonania zastępczego oznakowania należy uwzględnić poniższe zalecenia i warunki:

- Wielkość znaków drogowych, barier, tablic, kolor i sposób montażu wykonać zgodnie z instrukcją o znakach i sygnałach na drogach.
- Znaki ostrzegawcze muszą być wykonane z folii odblaskowej 2 typu zachowując prawidłowe odległości tarcz znaków w pionie i poziomie.
- Konstrukcja stojaków do zapor ma zapewnić ich stabilność.
- Przy oznakowaniu na czas robót zastosować znaki pionowe o jedną grupę większą niż stosowane na danej drodze tzn.: **średnie**.
- Odtworzyć oznakowanie poziome cienkowsarstwowego.
- Wykonawca ponosi odpowiedzialność za prawidłowe utrzymanie i funkcjonowanie urządzeń ostrzegawczych.
- Osoby wykonujące czynności związane z robotami w pasie drogowym powinny być ubrane w odzież ostrzegawczą w kolorze pomarańczowym.
- W porach ograniczonej widoczności (mgła, pora nocna) zastosować światła ostrzegawcze koloru żółtego na zaporach drogowych i tablicach kierujących.
- Po zakończeniu robót przywrócić stan istniejący.
- Oznakowanie podlega odbiorowi przez przedstawiciela Zarządcy drogi.

B. W. S. 19

PLAN ORIENTACYJNY SKALA: 1:10000

STAROSTA
GŁOGOWSKI

(6)
ZAŁĄCZNIK DO PISMA

nr P.7171.42.2010
z dnia 30.09.2010

z up. STAROSTY

292
Marek Korpok
Inspektor
w Wydziale Infrastruktury Powiatu

25.09.2010

Kopia mapy zasadniczej
 Skala 1:500

STAROSTA
 GŁOGÓWSKI
 (6)

ZAŁĄCZNIK DO PISMA

nr PT 121/42/2020
 z dnia 30.07.2020r.

z up. STAROSTY

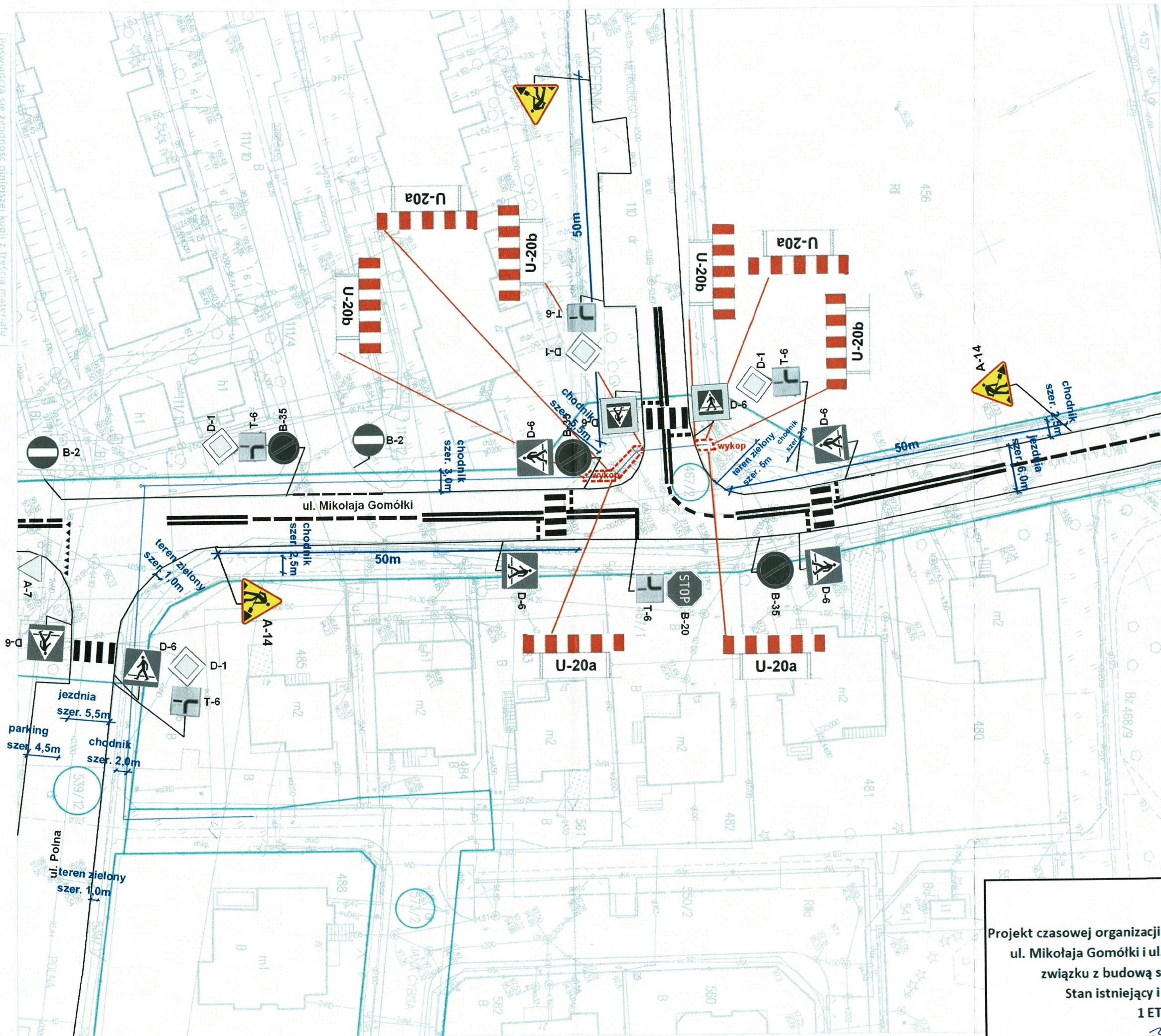
Marek Korpok
 Inspektor
 w Wydziale Infrastruktury Powiatu

Województwo: DOLNOŚLĄSKIE
 Powiat: GŁOGÓW
 ewidencyjny: 020301
 ewidencyjny: 5 KOS
 Działka: 467/2, 3

Projekt czasowej organizacji ruchu dróg gminnych przy
 ul. Mikołaja Gomółki i ul. Polnej w m. Głogów w
 związku z budową sieci wodociągowej
 Stan istniejący i projektowany
 1 ETAP

skala 1:500

Bidorska

LEGENDA

przebieg projektowanej sieci wodociągowej

Posiadać się zgodność niniejszej kopii z treścią materiału państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego	STAROSTA GŁOGÓWSKI
Organ prowadzący pomiary	inż. Z.
Załącznik do projektu	
Identyfikator ewidencyjny	
Materiał zasobu	
Data wykonania	05 MAR 2020
Imię, nazwisko, stanowisko	ZAP. STAROSTY
reprezentujący	<i>Marek Korpok</i>

Skala 1:500

skala 1:500

**„INSTRUKCJA NA ODTWORZENIE NAWIERZCHNI W OBRĘBIE
PASA DROGOWEGO NARUSZONYCH W WYNIKU ROBÓT
KANALIZACYJNYCH, WODOCIĄGOWYCH, CIEPŁOWNICZYCH,
GAZOCIĄGOWYCH, ELEKTRYCZNYCH,
TELEKOMUNIKACYJNYCH itp.”**

Instrukcja została opracowana w oparciu o obowiązujące prawo i przepisy z niego wynikające, a przede wszystkim „Prawo budowlane” – Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku (Dz.U.06.156.1118 – j.t.) oraz Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U.04.204.2086 – j.t.), a także Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U.99.43.430 z dnia 14 maja 1999 roku), jak również Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych.

Celem instrukcji jest ujednolicenie sposobu przywrócenia nawierzchni w obrębie pasa drogowego tak, aby nie dopuścić do przedwczesnego zniszczenia nawierzchni, obniżenia klasy drogi, zaniżenia kategorii ruchu, ograniczenia jej funkcji, niewłaściwego jej użytkowania oraz pogorszenia warunków bezpieczeństwa ruchu i stanowi kompendium wymagań, które stawia Zarządzający pasem drogowym na jego odtworzenie na podstawie obowiązujących przepisów.

A. ODTWORZENIE PODŁOŻA GRUNTOWEGO.

1. W każdym przypadku należy dokonać pełnej wymiany gruntu na materiał charakteryzujący się modułami odkształcenia.
2. Bezwzględnie należy dokonać odtworzenia warstwy odsączającej lub mrozoochronnej zniszczonej w wyniku dokonanego wykopu. Grubość odtwarzanej warstwy musi być taka sama jak w-wy istniejącej.

B. ODTWORZENIE WARSTW KONSTRUKCYJNYCH JEZDNI.

1. Odtworzenie warstw podbudowy.

- Do wykonania warstw podbudowy, zwłaszcza w warstwie dolnej, może być wykorzystany materiał podbudowy pierwotnej, jeżeli był składowany oddzielnie i nie został zanieczyszczony gruntem podłoża oraz innymi materiałami obcymi.
- Należy bezwzględnie przestrzegać odbudowy warstw o takiej grubości i z takich materiałów, jakie posiada istniejąca konstrukcja nawierzchni jezdni. Jeżeli nie jest możliwe zastosowanie takich samych materiałów, to należy zastosować materiały podobne o wymaganych parametrach technicznych i eksploatacyjnych określonych szczególnie w PNS06102: 1997. „Podbudowy z kruszyw stabilizowanych mechanicznie, w dostosowaniu do występującego obciążenia”.
- Odtworzenie zarówno podbudowy, jak i warstw jezdnych, można wykonać z materiałów i o grubościach warstw podanych w załączniku nr 5 Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku (Dz.U.99.43.430) z tym, że jeżeli odtworzenie warstw następuje na obiekcie drogowym po którym poruszają się pojazdy o dopuszczalnym nacisku osi > 80 kN należy przyjmować je dla

kategorii ruchu nie mniejszej niż KR3. Należy jednakże pamiętać o całkowitej grubości nawierzchni, która winna spełniać warunek mrozoodporności!

2. Odtworzenie warstw jezdnych nawierzchni bitumicznej.

- Krawędź przyległej nawierzchni musi być równo obcięta tak, aby powstała po przycięciu figura miała kształt zbliżony do prostokąta lub kwadratu. Niedopuszczalne jest tworzenie figur o kątach ostrych i rozwartych.
- Zaleca się wykonanie na krawędzi wcięcia do połowy grubości warstw bitumicznych, szerokości ok. 10 cm i zakładkowe połączenie nawierzchni przy jej odbudowie.
- Niewykonanie powyższego może być zastąpione frezowaniem na pełną grubość nawierzchni bitumicznej stycznej do wykopu na szerokość w każdym kierunku min. 1,00 m.
- Pełne odtworzenie warstw konstrukcji nawierzchni jezdni musi być dokonane w pasach przy krawędziach jezdni, jeżeli odległość krawężników, oporników, obrzeży krawędzi jezdni od krawędzi przekopu jest mniejsza niż 1,50 m, o ile zarząd drogi nie wskaże innego sposobu odtworzenia konstrukcji nawierzchni jezdni i warstw bitumicznych.
- Odtworzenie nawierzchni bitumicznej (warstwy ścieralnej) pasa ruchu musi nastąpić w przypadku ciągłego podłużnego wykopu oraz poprzecznych przekopów (powyżej 2 sztuk) usytuowanych w odległości mniejszej niż 50 m (licząc od osi przekopów),
- Odtworzenie nawierzchni bitumicznej (warstwy ścieralnej) jezdni musi nastąpić w przypadku konieczności ciągłego podłużnego wykopu usytuowanego w środku jezdni.
- Nie wolno umieszczać krawędzi cięcia nawierzchni bitumicznej w osi jezdni. Wynika to z faktu niemożliwości pomalowania pasów segregacyjnych ruchu na zalewanym płynnym bitumem połączeniu nowej i dotychczasowej nawierzchni. Należy zawsze umieszczać cięcie poza osią w minimalnej od niej odległości 30 cm.
- Obcięcie lub frezowanie krawędzi i pasów przywykopowych istniejącej nawierzchni wskazane jest przy rozpoczęciu wykonania wykopu.
- Na przygotowanej podbudowie, tj. oczyszczonej i skropionej asfaltem upłynnionym lub emulsją asfaltową, należy rozłożyć warstwę wyrównawczą lub wiążącą, a następnie warstwę ścieralną z mieszanki mineralno – asfaltowej. Skład mieszanki mineralno – asfaltowej i grubości warstw powinny być zgodne z dokumentacją projektową (o ile taka była wymagana i która posiada uzgodnienie z Zarządem Dróg) oraz wymaganiami i warunkami obowiązujących norm przedmiotowych i specyfikacji technicznych. Przypomina się, że grubość warstw jezdnych nie może być mniejsza od grubości warstw istniejących.
- Między warstwami mineralno – asfaltowymi należy stosować związanie międzywarstwowe przez skropienie podłoża danej warstwy asfaltem upłynnionym lub emulsją asfaltową o właściwościach dostosowanych do istniejących warunków. Podłoże powinno być skropione w ilości wystarczającej do związania warstw, bez nadmiaru lepiszcza, równomiernie na całej powierzchni, zgodnie z zaleceniami normowymi.
- Warstwy nawierzchni powinny być należycie zagęszczane zestawem walców lub zagęszczarkami mechanicznymi (przy małych powierzchniach).
- Nawierzchnia powinna być ułożona w równym poziomie z nawierzchnią dotychczasową przy zachowaniu wymaganych spadków.

- Spoiny na styku nawierzchni należy zalać masą asfaltową.
- Prace należy wykonywać w korzystnych warunkach atmosferycznych.
- W przypadku wykonywania odtworzenia warstw jezdnych nawierzchni w okresie o niesprzyjających warunkach atmosferycznych, np. w okresie zimowym, opadach atmosferycznych itp., należy warstwy jezdne wykonać jako tymczasowe przy użyciu materiałów rozbieralnych takich jak kruszywo kamienne, kostka betonowa o grub. min. 8 cm, kostka kamienna rzędowa lub nieregularna lub płyty betonowe o grub. min. 12 cm. Po nastaniu sprzyjających warunków atmosferycznych należy natychmiast przystąpić do odtworzenia nawierzchni takiego typu jak w pierwotnym stanie.
- Uwaga powyższa dotyczy również nawierzchni chodnikowych.
- Nie dopuszcza się pozostawienie niezabezpieczonych i nieoznakowanych przekopów oraz dopuszczenie po nich ruchu pojazdów lub pieszych, gdy nie jest na nich odtworzona nawierzchnia według technologii wymienionych powyżej.
- Nawierzchnia z betonu asfaltowego powinna być wykonana zgodnie z PN-EN 13108-1:2006(U), PN-EN 13108-5:2006(U)

3. Odtworzenie warstw jezdnych nawierzchni z kostki kamiennej.

- Po wykonaniu podbudowy należy oczyszczoną kostkę układać na podsypce cementowo piaskowej 1:4, M-80 o min. grub. 10 cm,
- Kostki należy układać zgodnie z istniejącym wzorem nawierzchni, kolorystyką i istn. Grubością kostki,
- Uszkodzone kostki należy wymienić na nowe. Niedopuszczalnym jest zabudowywanie materiału uszkodzonego,
- Spoiny należy wypełniać przez uszczelnianie zaprawą cementowo – piaskową M-80 lub grysem kamiennym frakcji 2-5mm
- Kostki po uszczelnieniu nie mogą się „ruszać”,
- Odtworzoną nawierzchnię należy pielęgnować (posypywać zaprawą cementowo – piaskową M-80 1:4 lub grysami o frakcji 2-5mm, uzupełniać brakujące spoiny itd.) tak długo, aż nastąpi pełna stabilizacja zabudowanego materiału.
- Nawierzchnia z kostki kamiennej powinna być wykonana zgodnie z PNS06100. „Drogi samochodowe. Nawierzchnie z kostki kamiennej. Warunki techniczne.”

4. Odtworzenie warstw jezdnych z kostki betonowej.

- Po wykonaniu podbudowy należy oczyszczoną kostkę układać na podsypce piaskowej lub cementowo – piaskowej (w zależności od obciążenia ruchem) o min.grub. 10 cm,
- Odtworzenie nawierzchni musi być zgodne z istniejącym wzorem oraz kolorystyką, jak również grubością istniejącej kostki,
- Niedopuszczalnym jest zabudowywanie materiału uszkodzonego, a zatem uszkodzone elementy należy wymienić na nowe odpowiadające wzorem i grubością istniejącym,
- Przed zasypaniem spoin nawierzchnię należy zageścić płytą wibracyjną,
- Spoiny należy bezwzględnie zasypać piaskiem lub grysem, który należy wmiatać ręcznie do momentu napelnienia szczelin. Nie wibrować nawierzchni po zasypaniu spoin,

- Odtworzoną nawierzchnię należy pielęgnować (posypywać piaskiem, grysem, uzupełniać brakujące spoiny itd.) tak długo, aż nastąpi pełna stabilizacja zabudowanego materiału,
- Nawierzchnia z kostki betonowej powinna być wykonana zgodnie z BN80/677503/04. „ Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Krawężniki i obrzeża”.

C. ODTWORZENIE WARSTW KONSTRUKCYJNYCH CHODNIKA

1. Odtworzenie warstw podbudowy.

- Podbudowa nawierzchni chodnikowych powinna być wykonana z kruszywa stabilizowanego mechanicznie. Dopuszczalne jest zastosowanie materiałów odpadowych o ile spełniają wymogi związane z ochroną środowiska,
- Do wykonania podbudowy, zwłaszcza w warstwie dolnej, może być wykorzystany materiał podbudowy pierwotnej, jeżeli był składowany oddzielnie i nie został zanieczyszczony gruntem podłoża,
- Podbudowa powinna być wykonana zgodnie z PNS06102: 1997. „ Podbudowy z kruszyw stabilizowanych mechanicznie, w dostosowaniu do występującego obciążenia” ,
- W przypadku zasypania wykopu gruntem niewysadzinowym i braku wymogów wykonania podbudowy, wykop zasypać można gruntem (z zagęszczeniem warstwami, grubości max. 20 cm) do głębokości poniżej 25 cm od poziomu istniejącej nawierzchni, następnie ułożyć wwę kruszywa kamiennego, podsypki i na niej (po zagęszczeniu) nawierzchnię chodnika z elementów właściwych dla danej nawierzchni,
- Przy potrzebie wzmocnienia (grunty trudno zagęszczalne lub słabe, przewidywane zwiększone obciążenia) warstwę podbudowy grubości 65 cm wykonać należy z kruszywa. Na tak wykonanej podbudowie i warstwie 5-10 cm podsypki piaskowej lub cementowo – piaskowej, po zagęszczeniu ułożyć elementy nawierzchni lub bezpośrednio warstwę bitumiczną (na podbudowie!).

2. Odtworzenie nawierzchni z płytek i kostek betonowych.

- Nawierzchnie należy odbudować zgodnie z ich stanem przed wykonaniem wykopu.
- Płyty lub kształtki należy układać na wykonanej uprzednio podbudowie z kruszywa stabilizowanego mechanicznie.
- Elementy betonowe (płyty, kostki drobnowymiarowe) należy układać na podsypce z mieszanki cementowo – piaskowej 1:4, M-80.
- Podsypka powinna być wyrównana i odpowiednio zagęszczona.
- Płyty należy układać zgodnie z ustalonym wzorem przy zachowaniu przemiennej położenia spoin, o ile taki jest zastosowany w nawierzchni istniejącej.
- Dobór kształtek i sposób ułożenia powinien być zgodny z istniejącym i odpowiadać ich profilowi.
- Przy odbudowie urządzeń, w częściach brzeżnych i na łukach elementy należy odpowiednio docinać. Dopuszcza się tutaj zamiast docinania elementów betonowych ułożenie kostki kamiennej tzw. mozaikowej (46) cm układanej na podsypce cementowo – piaskowej, a w sytuacjach zakwalifikowanych przez inspektora nadzoru

ze strony Zarządzającego pasem drogowym jako bardzo silnie obciążonych ruchem na zaprawie cementowo – piaskowej 1:4, M-80.

- Spoiny i szczeliny należy zamulić piaskiem lub uszczelnić zaprawą cementowo – piaskową 1:4, M-80.
- Nawierzchnia z płytek lub kształtek musi być układana starannie przy możliwym ścisłym dopasowaniu elementów i uszczelnieniu spoin z zachowaniem równej powierzchni i wymaganych spadków.
- Chodnik należy ułożyć z płyt lub kształtek z rozbiórki nawierzchni z tym, że niedopuszczalne jest zabudowywanie elementów uszkodzonych.
- W razie złego stanu większości elementów betonowych odtwarzaną nawierzchnię chodnika należy wykonać z elementów nowych odpowiadających rodzajem i profilem elementom nawierzchni istniejącej.
- Wymagania i warunki techniczne wykonania nawierzchni chodników z elementów betonowych zawarte są w normie: BN64/884501. „ Chodniki z płyt betonowych. Warunki techniczne wykonania i odbioru” .

3. Odtworzenie nawierzchni z kostki kamiennej.

- Po wykonaniu podbudowy należy oczyszczoną kostkę układać na podsypce cementowo piaskowej o min. grub. 5 cm,
- Kostki należy układać zgodnie z istniejącym wzorem nawierzchni, kolorystyką, i istn. Grubością kostki,
- Uszkodzone kostki należy wymienić na nowe. Niedopuszczalnym jest zabudowywanie materiału uszkodzonego,
- Spoiny należy wypełniać przez uszczelnianie zaprawą cementowo – piaskową M-80 lub grysami kamiennymi frakcji 2-5 mm,
- Kostki po uszczelnieniu nie mogą się „ruszać”,
- Odtworzoną nawierzchnię należy pielęgnować (posypywać piaskiem z cementem, grysem kamiennym, uzupełniać brakujące spoiny itd.) tak długo, aż nastąpi pełna stabilizacja zabudowanego materiału.
- Nawierzchnia z kostki kamiennej powinna być wykonana zgodnie z PNS06100. „Drogi samochodowe. Nawierzchnie z kostki kamiennej. Warunki techniczne.”

4. Odtworzenie nawierzchni bitumicznych (asfaltobetonowych).

- W większości są to nawierzchnie dla ruchu lekkiego i bardzo lekkiego.
- Dopuszcza się odtworzenie nawierzchni bitumicznych jedynie po wykonaniu przekopu prostopadłego do osi ciągu pieszego. Przy prowadzeniu robót równoległe do osi oraz szerokości przekopu równej co najmniej połowie szerokości chodnika, należy nawierzchnię jego na całej szerokości odtworzyć z elementów betonowych (płyty bądź kostka betonowa).
- W przypadku odtwarzania nawierzchni po przekopach dla sieci gazowniczych bezwzględnie należy wykonać nawierzchnię z elementów rozbieralnych.
- W przypadku odtwarzania nawierzchni bitumicznych należy na zagęszczonym i utwardzonym podłożu i podbudowie ułożyć warstwę mieszanki mineralno – asfaltowej w dostosowaniu do grubości i spadków nawierzchni dotychczasowej.
- Krawędzie istniejącej nawierzchni należy przyciąć do linii prostych.

- Odtworzenie nawierzchni winno być prowadzone na szerokości, co najmniej 0,50 m większej od szerokości przekopu z każdej jego strony.
- Nowoukładaną nawierzchnię należy zagęszczać lekkimi walcami chodnikowymi i stąd min. szerokość odtwarzanej nawierzchni winna być taka, aby koło stalowe walca mieściło się między krawędziami przekopu.
- Spoiny na połączeniu nowej i starej nawierzchni należy wykonać poprzez zastosowanie taśmy bitumicznej lub emulsji asfaltowej kationowej szybkozspadowej, którą po wylaniu na szer. max. 5 cm należy posypać piaskiem drobnoziarnistym.

D. ODTWORZENIE POBOCZY, ZIELEŃCÓW.

- Nawierzchnię poboczy należy przywrócić do takiego stanu, aby powierzchnia jego była tak wyprofilowana, że nie będzie na nim możliwości gromadzenia się wód opadowych, a spadek poprzeczny będzie skierowany w stronę skarpy nasypu lub rowu odprowadzającego wody opadowe. Spadek podłużny musi być zachowany zgodnie z pochyleniem niwelety drogi.
- Materiał użyty na odtworzenie pobocza może być wykorzystany jako materiał pierwotny z tym, że nie może on być zanieczyszczony gruntem podłoża i składowany był oddzielnie.
- Jeżeli pobocze stanowi poszerzenie pasa ruchu, po którym mogą poruszać się lub zatrzymywać pojazdy, to odtworzenie całej konstrukcji musi być analogiczne do odtworzenia konstrukcji jezdni określonego w punktach A, B i C niniejszej Instrukcji.
- Nawierzchnię zniszczonych podczas wykopów zieleńców należy odtworzyć poprzez wykonanie warstwy humusu o grubości min. 15 cm wraz z obsianiem odpowiednią mieszanką traw wraz z zabiegami pielęgnacyjnymi w okresie wzrostu roślin, do czasu właściwego zadarnienia terenu.

E. ODTWORZENIE OBRAMOWAŃ NAWIERZCHNI.

- Do obramowania nawierzchni jezdni lub chodnika można użyć materiał rozebrany w trakcie robót z tym, że niedopuszczalne jest zabudowywanie elementów uszkodzonych.
- Wzdłuż wytyczonej linii przebiegu obramowania należy wykonać na głębokości około 0,5 m poniżej wyznaczonego poziomu górnej krawędzi ławę fundamentową z betonu C10/12 (B10) o wymiarach: wys. 15 cm, szer. 40 cm, na której na podsypce cementowo – piaskowej M-80 w proporcji 1:4 osadzić należy krawężniki betonowe lub kamienne.
- Odstępstwem od wykonania ławy betonowej jest posadowienie na ławie z pospółki krawężników kamiennych szerokostopowych tzw. berlinów.
- Spoiny między krawężnikami betonowymi mogą być wypełnione zaprawą cementowo – piaskową wtedy, gdy zdecyduje o tym inspektor nadzoru ze strony Zarządzającego obiektem drogowym.
- W przypadku przyległego do krawężnika chodnika, krawężnik powinien być posadowiony tak, aby górna jego krawędź znajdowała się na równi lub do 2 cm poniżej powierzchni chodnika.

- Obrzeże chodnikowe należy zawsze posadawiać na podsypce cementowo – piaskowej 1:4, M-80 zgodnie z profilem istniejącego chodnika oraz zgodnie z wyniesieniem lub obniżeniem nad lub pod istniejącą nawierzchnią.

UWAGI DODATKOWE

- Zniszczone w trakcie prowadzenia wykopów oznakowanie poziome należy przywrócić do stanu przed rozebraniem nawierzchni. Należy do odtworzenia użyć takiego materiału, z jakiego wykonane jest istniejące. Niedopuszczalnym jest odtwarzanie oznakowania poziomego farbą, np. akrylową, w miejscu uszkodzenia masy termoplastycznej.
- Wykonanie robót w nawierzchni w miejscu zabudowanych pętli indukcyjnych sterujących pracą sygnalizacji drogowej musi być bezwzględnie natychmiast zgłoszone Zarządzającemu obiektem drogowym.
- Uszkodzone pętle indukcyjne muszą być po odtworzeniu nawierzchni (lub w trakcie jej odtwarzania) przywrócone do pierwotnej postaci i właściwej funkcji.
- Zdemonstrowane w trakcie robót wszelkie elementy organizacji ruchu poziomej lub pionowej (progi zwalniające, oczka odblaskowe, słupki znaków pionowych wraz z tarczami), muszą być natychmiast po zakończeniu prac odtworzeniowych przywrócone na pierwotne miejsce z tym, że niedopuszczalne jest montowanie elementów uszkodzonych.
- Bezwzględnie należy przywrócić do pierwotnej postaci zdemonstrowane barierki chodnikowe, bariery drogowe, słupki wygradzające, płotki trawnikowe, itp. z tym, że niedopuszczalnym jest montowanie elementów uszkodzonych, które w tym przypadku należy wymienić na nowe.
- W trakcie prowadzenia robót w pobliżu wpustów ulicznych należy je bezwzględnie zabezpieczyć przed przedostaniem się do ich wnętrza zanieczyszczeń. W przeciwnym przypadku należy studzienki wyczyścić, a uszkodzone w trakcie robót elementy konstrukcyjne studzienek należy wymienić na nowe.
- Należy bezwzględnie w trakcie robót utrzymywać w należytym stanie czystości przyległy do miejsca robót nie zajęty pas drogowy, jak i teren poza nim. Materiał z wykopu musi być tak zabezpieczony, aby nie był w stanie przedostawać się na pas ruchu, po którym poruszają się pojazdy lub piesi.
- Po zakończeniu robót wszystkie zabrudzone i zanieczyszczone miejsca muszą być na trwale uprzątnięte.
- Uszkodzone w trakcie robót okablowanie oświetlenia ulicznego jak również jego części nadziemne muszą być natychmiast przywrócone do stanu pierwotnego z tym, że niedopuszczalnym jest zabudowywanie elementów uszkodzonych.
- Należy bezwzględnie przestrzegać prawidłowego oznakowania miejsca prowadzenia robót.
- Przed zajęciem pasa drogowego należy opracować zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 roku (Dz.U.177.1729.), w sprawie szczególnych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzeniem dokumentację zmiany organizacji ruchu.
- Dokumentację należy opracować w oparciu o Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla

znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz.U.220.2181. z dnia 23 grudnia 2003r.).

- Ze względu na okoliczności wprowadzania zmian w oznakowaniu dokumentację należy opracować jako:
  1. projekt organizacji ruchu – kompletna dokumentacja z punktu wymogów rozporządzenia, opracowana ze stosownym wyprzedzeniem dla robót planowanych w terenie (z uwzględnieniem całkowitego zamknięcia drogi lub długoterminowych zawężeń jezdni lub chodników),
  2. projekt uproszczony – dokumentacja dla robót których oznakowanie ustawione jest wyłącznie w czasie wykonywania czynności,
  3. szkice sytuacyjne – opracowywane w nagłym przypadku wystąpienia awarii urządzenia w pasie drogowym, w wyniku której nastąpiło zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego lub możliwości wystąpienia szkód materialnych.
- Zarządzający pasem drogowym do odbioru robót odtworzeniowych będzie wymagał przedstawienia przez Zajmującego pas drogowy laboratoryjnych badań nośności podłoża gruntowego, modułu odkształcenia, odtworzonej konstrukcji podbudowy mierzony płytą średnicy 30cm lub podbudowy nawierzchni, certyfikatów zgodności na zabudowane nowe materiały oraz terminu gwarancji na te roboty min. 3 lata, licząc od daty odbioru końcowego robót. Jeżeli nie można określić wskaźnika zagęszczenia, to należy sprawdzić wg normy BN-64/8931-02 stosunek modułu odkształcenia wtórnego E2, do pierwotnego E1, który nie powinien być większy niż 2,2, dla każdej warstwy konstrukcyjnej podbudowy.
- Instrukcja będzie stanowiła załącznik do decyzji na zajęcie pasa drogowego na roboty w obrębie, którego będą one prowadzone, jako wytyczne do jego odtworzenia po zakończeniu robót.

.....